

ÎNCHEIERE

03 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în următoarea componență:
Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând conflictul negativ de competență apărut între Judecătoria Chișinău, sediul Centru și Judecătoria Cahul, sediul Central, la judecarea cauzei de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Dragan Nicolae împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Serviciului Vamal și Biroului Vamal Sud cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile,

c o n s t a t ă :

La 23 februarie 2022, Dragan Nicolae a depus cerere de chemare în judecată, în procedura de contencios administrativ, împotriva Ministerului Finanțelor, Serviciului Vamal și Biroului Vamal Sud, solicitând anularea deciziei nr.231 din 21 decembrie 2021 a Biroului Vamal Sud, prin care a fost declanșată procedura de executare silită în privința plătitorului Dragan Nicolae prin aplicarea modalităților de executare silită a obligației vamale potrivit art.130² din Codul vamal, precum și a răspunsului nr.28/11-1985 din 10 februarie 2022 al Serviciului Vamal, prin care a fost respinsă cererea lui Dragan Nicolae privind anularea deciziei nr.231 din 21 decembrie 2021 a Biroului Vamal Sud.

Prin încheierea din 28 februarie 2022 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, în temeiul art.198 din Codul administrativ, prezenta cauză de contencios administrativ a fost transmisă spre examinare conform competenței jurisdicționale, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (f.d.15).

Judecătoria Cahul, sediul Central, cu trimitere la art.5 alin.(2) din Legea nr.302 din 21 decembrie 2017 cu privire la Serviciul vamal, a motivat soluția prin faptul că, Biroul Vamal Sud este subdiviziune a Serviciului Vamal al Republicii Moldova și nu este persoană juridică.

Prin încheierea din 26 februarie 2024 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru s-a declarat conflict negativ de competență, s-a suspendat din oficiu procesul și s-a prezentat dosarul Curții Supreme de Justiție pentru soluționarea conflictului negativ de competență apărut între Judecătoria Chișinău, sediul Centru și Judecătoria Cahul, sediul Central la examinarea litigiului (f.d.79).

Judecătoria Chișinău, sediul Centru a motivat soluția prin faptul că, potrivit Ordinului nr.199-O din 30 iunie 2021 al directorului Serviciului vamal, a fost delegat conducerii birourilor vamale dreptul la semnătură a actelor juridice, precum și, întru asigurarea executării sarcinilor și atribuțiilor stabilite în Regulamentele privind

organizarea și funcționarea birourilor vamale, ceea ce denotă că Biroul Vamal Sud activează în regim de autoritate publică.

Studiind materialele dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că la judecarea prezentei cauze, competența jurisdicțională îi revine Judecătoriei Cahul, sediul Central, din următoarele motive.

Conform art.200 alin.(1), (3) și (4) din Codul administrativ, instanța de judecată în fața căreia a apărut conflictul de competență de natura celui definit la art.58 alin.(2) suspendă din oficiu procesul și prezintă dosarul instanței competente să soluționeze conflictul de competență. Conflictul de competență dintre judecătoriile din jurisdicția diferitor curți de apel, dintre o judecătorie și o curte de apel sau dintre două curți de apel se soluționează de către Curtea Supremă de Justiție. Conflictul de competență se soluționează fără citarea participanților la proces, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs.

Potrivit art.58 alin.(2) din Codul administrativ, conflictele de competență pot fi: a) pozitive – când două sau mai multe autorități publice se declară competente să desfășoare o anumită activitate administrativă; b) negative – când nicio autoritate publică nu se declară competentă să desfășoare o anumită activitate administrativă.

Totodată, reieșind din prevederile art.191 alin.(1) din Codul administrativ, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(2) și (3), judecătoriile soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ.

În conformitate cu art.196 alin.(1) din Codul administrativ, acțiunea în contencios administrativ se depune la instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea publică care a desfășurat activitatea administrativă contestată, dacă legea nu prevede altfel.

Din acțiunea depusă de Dragan Nicolae rezultă că acesta contestă: decizia nr.231 din 21 decembrie 2021 a Biroului Vamal Sud, prin care a fost declanșată procedura de executare silită în privința plătitorului Dragan Nicolae prin aplicarea modalităților de executare silită a obligației vamale potrivit art.130² din Codul vamal, precum și decizia de refuz (răspunsul) nr.28/11-1985 din 10 februarie 2022 a Serviciului Vamal, prin care a fost respinsă cererea lui Dragan Nicolae privind anularea deciziei nr.231 din 21 decembrie 2021 a Biroului Vamal Sud.

Potrivit art.5 alin.(1) și (2) din Legea nr.302 din 21.12.2017 cu privire la Serviciul Vamal (cu modificările operate prin Legea nr.257 din 16.12.2020, în vigoare 01.07.2021), Serviciul Vamal este o structură organizațională separată în sistemul administrativ al Ministerului Finanțelor. Din Serviciul Vamal fac parte: a) aparatul central; b) birourile vamale, ca subdiviziuni teritoriale aflate în subordinea aparatului central; c) posturile vamale, ca subdiviziuni teritoriale aflate în subordinea birourilor vamale.

În același timp, aliniatul (3) și (4) al articolului 5 din aceeași Lege, statuează că, Serviciul Vamal este persoană juridică de drept public, care dispune de ștampilă cu Stema de Stat a Republicii Moldova, de cont trezorerial și este finanțat de la bugetul de stat. Regulamentul privind organizarea și funcționarea Serviciului Vamal și efectivul-limită al acestuia se aprobă de către Guvern, la propunerea ministrului finanțelor. Structura de ansamblu a Serviciului Vamal se aprobă de către ministrul finanțelor, iar structura organizatorică a subdiviziunilor teritoriale ale Serviciului Vamal se aprobă de către directorul acestuia.

Conform art.9 alin.(1)-(5) din Codul vamal nr.1149 din 20.07.2000, (în redacția Legii nr.257 din 16.12.2020, în vigoare din 01.07.2021, (aplicabile la data înaintării acțiunii, 23 februarie 2022), activitatea vamală este desfășurată de organele vamale. Organele vamale sunt organe de drept care constituie un sistem unic al Serviciului Vamal, format din aparatul central al Serviciului Vamal și subdiviziunile teritoriale, alcătuite din birouri vamale și posturi vamale. Statutul, funcțiile și competența Serviciului Vamal sunt determinate de prezentul cod și de Guvern. Unitățile subordonate (birourile vamale și posturile vamale) sunt create, reorganizate și lichidate de către Serviciul Vamal. Nici o autoritate publică, cu excepția Parlamentului și a Guvernului, nu este în drept să emită decizii cu privire la competența organelor vamale, să le modifice atribuțiile, să le impună alte funcții sau să intervină în activitatea lor.

Totodată, conform art.2 alin.(1) din Codul vamal nr.95 din 24.08.2021 (în vigoare din 01.01.2024, cu unele excepții prevăzute la art.426 alin.(1)), organizarea și funcționarea Serviciului Vamal se realizează în conformitate cu prevederile Legii nr.302/2017 cu privire la Serviciul Vamal.

Conform art.5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Reieșind din prevederile art.7 din Codul administrativ, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.

În același timp, regimul de putere publică este reglementat de art.8 din Codul administrativ, care statuează că, reprezintă ansamblul competențelor prevăzute de lege în vederea realizării sarcinilor autorităților publice, care le conferă posibilitatea de a se impune cu forță juridică obligatorie în raporturile lor cu persoane fizice sau juridice.

Din normele legale citate supra rezultă indubitabil calitatea de autoritate publică, în sensul legii, a Serviciului Vamal, cu obligații și drepturi depline în exercitarea atribuțiilor sale în regim de putere publică în scopul realizării interesului public ce vizează satisfacerea necesităților sociale rezultate din implementarea politicii vamale, și asigurarea securității economice a statului, în limita competențelor sale.

Activitatea birourilor vamale, care sunt organe vamale în sensul Legii nr.302 din 21.12.2017 cu privire la Serviciul Vamal și a Codului vamal, de asemenea se desfășoară exclusiv în baza legii și pentru executarea legii, în conformitate cu principiile legalității, imparțialității, nediscriminării, profesionalismului, independenței, integrității, transparenței, obiectivității, eficienței, loialității și responsabilității și toate rigorile impuse procedurii administrative, având în competența sa inclusiv atribuții de examinare a petițiilor, cererilor, plângerilor, proceselor contravenționale etc., la nivelul unităților administrativ-teritoriale. În exercitarea acestora, birourile vamale colaborează cu societatea civilă, asigurând accesul la informațiile oficiale, cu excepția celor cu accesibilitate limitată, publicarea pe pagina sa web oficială a informațiilor cu caracter public și transparența procesului decizional, în modul stabilit de legislație.

Deși, prin Legea nr.257 din 16 decembrie 2020 cu privire la modificarea unor acte normative a fost modificat art.5 din Legea nr.302 din 21 decembrie 2017 cu privire la Serviciul vamal, excluzându-se la alin. (2), litera b), textul „*cu personalitate juridică*”,

birourile vamale reprezintă în continuare organe de drept care își desfășoară activitatea ca subdiviziuni teritoriale, inclusiv cea administrativă, iau decizii ce produc efecte juridice și răspund conform legii pentru acestea.

Birourile vamale exercită activitate administrativă la nivel de unități administrativ teritoriale, ce este supusă controlului judecătoresc de către instanțele judecătorești din aceleași unități administrativ-teritoriale, adică în limita razei teritoriale în care organul vamal a desfășurat procedura administrativă propriu-zisă, în sensul art.6 din Codul administrativ.

Mai mult, prin Ordinul nr.199-O din 30 iunie 2021 al directorului Serviciului Vamal „*Cu privire la delegarea competențelor și dreptul de semnătură în adresa birourilor vamale*” (pct.2 și 3), a fost delegat conducerii birourilor vamale dreptul la semnătură a actelor juridice, conform domeniilor de competențe descrise în Anexa la prezentul ordin, precum și întru asigurarea executării sarcinilor și atribuțiilor stabilite în Regulamentele privind organizarea și funcționarea birourilor vamale, aprobate conform pct. 4 și 5 din prezentul ordin. (f.d.58).

Conform pct.3 competențe de semnare a actelor juridice în domeniul juridic din Anexa la Ordinul nr.199-O din 30 iunie 2021 al directorului Serviciului Vamal conducerea birourilor vamale a fost împuternicită să semneze actele necesare procedurii judiciare, inclusiv: procurile de reprezentare la instanțele de judecată și în fața altor instituții din domeniul public/privat și organe de drept; referințele, pledoariile, cererile, demersurile, cererile de apel și cele de recurs, contestațiile, cererile de intentare a procedurii de insolvență, cererile de validare a creanțelor, cererile de chemare în judecată (f.d.59).

Distinct de cele enunțate, la caz se constată că, procedura administrativă a fost executată și emise actele administrative contestate de către Biroul Vamal Sud, fapt ce confirmă că acesta activează în regim de autoritate publică, precum și de către Serviciul Vamal.

Drept urmare, competență de a examina cauza dată este instanța judecătorească în a cărei rază teritorială își are sediul pârâtul Biroul Vamal Sud, adică Judecătoria Cahul, întrucât potrivit datelor din dosar, sediul biroului vamal respectiv se află în: or. Cahul, șos. Prieteniei, 1.

Din considerentul că, un prim aspect al procesului echitabil este înfăptuirea justiției de către „*un tribunal investit de lege*”, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va soluționa conflictul negativ de competență, prin constatarea competenței Judecătoriei Cahul, sediul Central, la examinarea prezentei cauze de contencios administrativ. Or, prin prisma art.197 din Codul administrativ, nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege.

În conformitate cu art.191 alin.(1), art.200 alin.(3) și (4), și art.230 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se constată competența Judecătoriei Cahul, sediul Central, la judecarea cauzei de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Dragan Nicolae împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Serviciului Vamal și

Biroului Vamal Sud cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile.

Cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Dragan Nicolae împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Serviciului Vamal și Biroului Vamal Sud cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile, se transmite pentru judecare la Judecătoria Cahul, sediul Central.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă